

ERDELYI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:

Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szer-
kesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej

IV. évfolyam 342 sz

1935 december 13.

Péntek

Addis-Abebat bombázzák az olasz repülőgépek?

Létrejött a megegyezés Anglia és Franciaország között a párisi béketervre vonatkozólag, amelyet szerda reggel nyújtottak át Mussolininak és a négusnak

Páris, december 11.

A Havas hírszolgálati iroda jelentése szerint Párisban tegnap létrejött a teljes megegyezés a francia és angol kormányok között a Laval-Hoare béketervet illetőleg. A francia külügyminisztériumban este 7 óráig tartottak a tárgyalások, amelyekben francia részről maga Laval, angol részről Clark párisi angol követ és Wansittard, az angol külügyi államtitkár vettek részt.

Ugy az angol államférfiak, mint Laval kijelentették, hogy a két kormány között teljes a megegyezés a béketervet illetőleg, egyidejűleg azonban felvilágosították a közvéleményt, hogy minden a béketerv részleteiről a sajtóban eddig megjelent közlemények légbőlkapottak. A francia és angol kormánynak nincs szándékában nyilvánosságra hozni a javaslatot mindaddig, amíg arról Mussolini, a négus és a Népszövetség nem nyilatkoztak.

Róma, december 11.

Az angol-francia békejavaslat, amelyen tegnap éjjel végezték el az utolsó simításokat, még az éj folyamán elküldték Rómába és Addis-Abeába. Drummond angol és Chambrun francia nagykövet szerdán a kora reggeli órákban nyújtották át Mussolininek a béketervet, amelyre a választ a Duce rövid időn belül megadja.

A francia lapok megállapítják, hogy a béketerv nem valami végleges dolog, az még francia és angol részről is módosításra szorul, amelyet azonban Laval és Eden angol népszövetségi miniszter a genfi vonaton vagy Genfben fog megtárgyalni. Arról van szó ugyanis, hogy a 18-as bizottság ülését, amely december 12-én ül össze, napolják el.

A terv ugyanis az, hogy a francia-angol béketervet tárgyalja le az ötös bizottság. Természetesen ez csak abban az esetben lehetséges, hogyha a két állam elfogadja tárgyalási alapul a béketervet.

Angol politikai körökben meg vannak arról győződve, hogy Baldwin angol miniszterelnöknek elhatározott szándéka, hogy februárig likvidálja az olasz-abesszin ügyet, ugyanakkor azonban kijelentette az angol alsóházban, hogy az érdekelt államok egyikét sem kényszerítik, hogy elfogadja a béketervet. Ebből a lapok azt következtetik, hogy Olaszország további kö-

vetelésekkel jöhet elő, mert a béke kedvéért Baldwin erre is hajlandó lesz.

A francia sajtó ezzel szemben azt írja, hogy a francia-angol béketerv elment az en-

egdékenység legvégső határáig. Egyedül az Oeuvre az, amely hangoztatja, hogy Baldwin mindenképpen békét akar és a megtehető meg fogja tenni.

Békét közvetít a pápa

Páris, december 11.

Feltűnést keltő cikket ír a párisi „Le Jour” című lap, amelynek római tudósítója közli, hogy Rómában a pápa békítő közbenjárására számítanak. Lehetségesnek tart-

ják, hogy a Szentatya karácsonyra fegyverszünetet fog kezdeményezni, ami azután lehetővé tenné, hogy a Népszövetség a fegyverszünet ideje alatt megvitassa a párisi egyezménytervezetet.

Csaknem bekerítették a déli olasz hadsereg balszárnyát

A frontról különben az utóbbi három napban csak igen gyéren érkeznek hírek. Párisban valószínűnek tartják, hogy e három nap jelentősebb esemény nélkül telt el éppen a küszöbön álló béketárgyalásokkal kapcsolatban. A jelentések szerint az olasz repülőgépek Ogaden tartományban tovább folytatják a felderítő szolgálatot. Ezek során megállapították, hogy Desza herceg seregei be akarták keríteni az olasz déli haderő balszárnyát. Az abesszin taktika felderítése csak a véletlenül mulott.

Addis Abeba, december 11.

Az abesszin főváros lakosságát ma a

kora hajnali órákban azzal riasztották fel, hogy olasz bombavető légi rajok közelednek a város felé és támadásba kezdenek. A lakosság páni félelemben menekült házaiból és a bombabiztos pincékben vagy a város környékén rejtőzött el. Reggel 8 óráig azonban az olasz legirajok még nem érték Addis-Abeba fölé.

Róma, december 11

Az olasz kormány értesítette az egyiptomi kormányt, hogy tekintettel arra, hogy Egyiptom is megszavazta a megtorló intézkedéseket, Olaszország nem vásárol többet onnan gyapotot.

Hétfőn fejeződik be a választfelirati vita a parlamentben

Bucuresti, december 11.

A kamara mai ülése elé nagy érdeklődéssel tekintenek, mert most mondja el Titulescu nagy érdeklődéssel várt külpolitikai expozéját. Bucurestiben úgy tudják, hogy a külügyminiszter még ma este vagy holnap reggel el is utazik Bucurestiből hogy Genfbe menjen.

A választfelirati vita egyébként néhány nappal kitolódik, tekintve, hogy még több

feliratkozott szónok beszédére kerül sor. Így Madgearu, Cuza, Petre Ghiata, Vantu, Taranu és több többségi képviselő szónoklata van hátra. A felirati vitát Tatarescu miniszterelnök válasza fejezi be, minden valószínűség szerint hétfőn. Ugyanekkor délelőn 12 órakor a parlamenti bizottság átnyújtja az uralkodónak a parlament választfeliratát. Ennél az aktusnál a kormány tagjai is részt vesznek.

A nagy karácsonyi tombola 28. száma

Forrong a német munkásság az élelmiszerhiány miatt

A berlini kormány rettegve néz a tél elébe

Prága, december 11.

A Németországból kerülő uton Prágára érkező hírek szerint Németországban aggasztó méreteket ölt a munkásság elégedetlensége. A nagy ipari centrumokban és különösen a Ruhr-vidéken a munkások egyre-másra láznak fel és a bilhetetlen terror ellenére is zavargásokat rendeznek.

Az élelmiszerhiány egyre súlyosabb és a munkások kis fizetésükből képtelenek csak

ládjukat eltartani. A munkásfizetéseknek akárhányszor megtörténik, hogy a munkások viszadobják bérüket és helyette húst és egyéb élelmiszereket követelnek.

A Hitler-rezsim ezt még erősebb terrorral igyekszik elnémítani az elégedetlenné váló tömegeknél, de Berlinben a beavatott körök látják, hogy a helyzet mégis egyre súlyosabbá válik. A horogkeresztes uralom rettegve néz a közelgő tél elé, amely mindenképpen kritikus lesz reája nézve.

A bicsérdizmus episcopiai áldozata

Meghalt egy fiatal pintérmester, aki napi hat szem eperrel akart 300 évig élni

Episcopia Bihor, dec. 11.

Episcopia lakosságát ismét szomorú esemény tartja izgalomban. Még fel sem ócsudott a lakosság a 341-es órházban le játszódott kettős tragédia isszonyu hatása alól, amikor az éjszaka az a megdöbbentő hír terjedt el a községben, hogy Nagy S. 33 éves pintérmester meghalt. A haláleset nem jött ugyan váratlanul, mert a fiatal ember már hosszabb ideje betegeskedett, annál megdöbbentőbb azonban a betegség, illetve a halál oka.

Nagy Sándor ugyanis mintegy 2 évvel ezelőtt áttért a bicsérdista életmódra. Eleterős, munkabíró erős szervezett ember volt, akit azonban megszáditettek a népbőlondító apostol tanai és hiába igyekeztek

lebeszélni szándékáról, nem engedett. Természetesen a következmények is hamar mutatkoztak. Nagy Sándor legyöngült, megbetegedett azonban ekkor is kitartott „elvei” mellett, hangoztatva, hogy háromszáz esztendőig akar élni, még pedig úgy, hogy heteken át naponta összes tápláléka — 6 szem eper volt.

Az utóbbi hetekben már annyira legyöngült, hogy járni sem tudott. Beszállították a kórházba, de az orvosok már itt sem tudtak segíteni rajta. Az éjjel meghalt.

A szerencsétlen iparost ma délután temették Episcopián a község lakosságának óriási részvéte mellett.

Egységfrontba tömörül az ellenzék az egyiptomi kormány ellen

Kairó, december 11.

Egyiptomban az ellenzéki pártok tegnap kimondották az együttműködést arra nézve, hogy visszaállítsák az 1924-es alkotmányt. Ebből a célból ma küldöttség keresi fel Fuad király és az angol megbí-

zottat, akiknek bejelentik, hogy Egyiptomban azonnal megszűnik minden zavargás, hogyha az ország visszakapja önállóságát, az alkotmány értelmében. Valószínűnek tartják, hogy az ellenzék összefogása után Nessim pasa egyiptomi miniszterelnök le-

Lezuhant egy utasszállító repülőgép: 11 utasa széné égett

London, december 11.

Borzalmas repülőszerencsétlenség történt az angol kenti grófságban. Egy Brüsszel felől jövő angol utasszállító repülőgép, amelyben tizenegyen ültek, lezuhant. A repülőgép felrobbant és teljesen elégett, a

11 utassal együtt.

A repülőszerencsétlenség részleteiről még nem érkezett bővebb jelentés, annyit azonban megállapítanak, hogy ez a repülőszerencsétlenség a legszomorúbb fejezet az angol repülés történetében.

Pálinka helyett zsirosszódát ivott és meghalt egy 70 éves bihormegyei asszony

Salonta, december 11.

Megdöbbentő szerencsétlenség történt tegnap estefelé a Tinca közelében fekvő Gurbediu községben. Sas Tódorné 70 éves asszony, tegnap a közeli erdőbe ment, hogy egy kis tűzifát gyűjtsön. Az esti órákban érkezett haza átfázva, fáradtan. Hogy egy kicsit felmelegedjen, bement a kamarába, ahol egy üveghen pálinka volt. A sötétségben azonban a pálinkásüveget a zsirosszódával tévesztette össze, amelyből jókorá-

huzott. Kétségbeesett sikollyal esett össze. Szomszédai vették észre és kocsin a salontai kórházba vitték.

Az idős asszony belső szerveit azonban annyira összeégette a maró folyadék, hogy pár óra múlva iszonyu kínok között kiszáradt. A tragikus esetről jelentést tettek az ügyészségnek, amely — miután büntény gyanúja nem forog fenn — megadta a temetési engedélyt.

Kívágandó és összegyűjtendő

28

Igazoló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az részt vehet a karácsonyi tombolán

1935. november—december hó

Nyomában van a rendőrség az oradeai „Fekete Kéz” bandának

Oradea, december 11.

A régi detektívhistóriákból ismert „Fekete Kéz” divatját ismét felújította egy ismeretlen zsaroló társaság. Röviddel ezelőtt Schlesinger Ferdinand Calea Victoriei uti cukrász tett feljelentést a rendőrségen, — hogy zsaroló levelet kapott, most pedig Kiss Sándor vasutas és szomszédja, Murguj István kovácsmester, Balc-telepi lakosok értesítették a rendőrséget, hogy „Fekete Kéz” aláírással zsaroló leveleket kaptak, amelyekben 15.000 lej követelnek. A levelek további hangja már eléggé ismert: „... az életének vége, ne merje értesíteni a rendőrséget... stb.”

A két feljelentő elmondotta, hogy a Balc telepen még többen kaptak efféle zsaroló leveleket, de nem is vették komolyan, eltépték, anélkül, hogy jelentést tettek volna róla.

A rendőrség a legerélyesebb nyomozást vezette be a zsaroló banda leleplezésére és valószínű, hogy már a legközelebbi órákban leleplezi a tetteseket.

RÁDIÓMŰSOR

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti: 13: Lemezek. 13,45: Tőzsde. Sport. 13,55: Lemezek. 14,15: Hírek. 14,35: Lemezek. 18: Kis rádiózenekar. 20,15: Ének. 20,40: Lemezek. 20,55: Hangverseny ismertetés. 21,15: Filharmonikusok hangversenye.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasás. 12,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó, időjárás-jelentés. 13,05: Szalonzene. 13,30: Hírek. 14,20: Pontos időjelzés. 14,30: Hanglemezek. 15,40: Hírek. 17,10: Előadás. 17,45: Pontos időjelzés. 18: Gazdasági előadás. 18,30: Cigányzene. 19: Előadás. 19,50: Előadás. 20,20: Részletek magyar operettek. 21,50: Hírek. 22,15: Kamara zene. 23,10: Időjárás-jelentés. 23,15: Németnyelvű előadás. 23,40: Jazz. 24,30: Cigányzene. 1,05: Hírek.

PÉNTEK

Bucuresti: 13: Lemezek. 13,45: Tőzsde. Sport. 13,55: Lemezek. 14,15: Hírek. 14,35: Lemezek. 18: Motzoi zenekar. 19: Felolvasás. 20: Hírek. 20,15: Felolvasás. 20,35: Opera. 23,45: Hírek. külföldre. 23,55: Hírek. 24: Rádiózenekar.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasás. 12,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó, időjárás-jelentés. 13,05: Cigányzene. 13,30: Hírek. 14,20: Pontos időjelzés. 14,30: Katonazene. 15,40: Hírek. 17,10: Diákféltő. 17,45: Pontos időjelzés. 18: Előadás. 18,30: Jazz. 18,50: Sportközlemények. 19,30: Liszt-est közvetítése. 20,40: Lázár Andor igazságügyminiszter beszéde. 21,05: Operaelőadás ismertetése és közvetítése: Lohengrin. 22,25: Előadás. 23,20: Hírek. 23,45: Beszkártzenekar. 1,05: Hírek.

Időjárás

Északkeleti, északi szél, felhősödés, néhány helyen kisebb eső és havazás. A hőmérséklet lassan tovább csökken. A magasabb hegyeken valószínűleg már nappal sem lesz olvadás.

2. oldal

„ERDELYI MAGYARORSÁG”

1935 december 13.

Egy oradeai család tragédiája

Ki tud Hirsch Jenő oradeai fényképnagyító ügynökről aki három héttel ezelőtt Turda környékén járt és azóta nem adott életjelet magáról

Oradea, december 11.

Nem az eisők vagyunk annak a megállapításában, hogy az élet akárhányszor megdöbbentőbb drámákat teremt, mint a legmerészebb tollú írók fantáziája. A tegnapi nap folyamán megjelent szerkesztőségünkben egy fiatal asszony, Hirsch Jenőné, akinek könnyes, kétségbeesett előadásából valóban minden részletében megrázó tragédia bontakozik ki.

Hirsch Jenő az oradeai Fotochrom fényképnagyítási vállalat utazó ügynöke. Alig pár hónapja keresi ily módon a maga és családja kenyerét, azeelőtt tisztviselő volt de leépítették és képtelen volt tudásának s intelligenciájának megfelelő állást kapni. — Élni azonban kell és otthon fiatal feleség és egy három, valamint egy egy éves kisgyermek várja a kenyeret. Elfoglalja tehát a kínáló állást és bejárja az erdélyi városokat, falvakat, hogy — ha akármilyen szűkösen is — kenyeret keressen.

Pár héttel ezelőtt ujjra eltávozik hazulról. Ezúttal Turdára és környékére utazott. Felesége három héttel ezelőtt levelet kap tőle, amelyben megírja, hogy a Turdához közeli Rimetea községben megbetegedett. Megnyugtatta azonban családját, hogy jó emberek ápolják. Sőt sejtetni engedte levelében azt is, hogy sikerült valamelyes elhelyezkedést találnia és rövidesen családját is odaviteti.

Az asszony két gyermekével kétség és remények között várakozik. Egyrészt rettegve gondol férje betegségére másrészt élte a remény, hogy végeszakad eddigi nyomorúságuknak.

Sajnos, valóban csak a remény élteti őket. Mert idehaza nincs pénz. Az asszony iradi származású, ott tisztviselő volt, de két gyermeke mellett nem is gondolhatott eddig arra, hogy állást vállaljon. És a férj kereset eddig — ha nagyon szűkösen is — elég volt ahhoz, hogy éhen ne haljanak.

Telnek a napok. De a három héttel ezelőtt megírt levél óta Hirsch Jenő semmiféle életjelet nem ad magáról. A kétségbeesett asszony pénzzé tesz mindent, jegyvirágját, butorait is eladja és az utolsó pénzén elutazik Turdára, majd Rimeteára. — hogy felkutassa férjét. És itt, mint villámcsapás éri a hír, hogy férjének nyoma vesztett. November 17-én még látták, de azóta senki nem tudja, mi történt vele. Ahol ápolták, betegsége alatt, ott se tudnak semmit.

Hirsch Jenőné az utolsó fillérein és utolsó erejét összeszedve, hazajött és eljött szerkesztőségünkbe, hogy lapunk nyilvánossága útján keresse meg eltűnt férjét. — Felkér mindenkit, aki tud valamit róla, értesítse őt oradeai címére: Lascu Dimitrie ucca 11 szám alá.

Ez azonban nem elég. A szerencsétlen fiatal asszony két apró gyermekével itt áll a tében támasz és egyetlen fillér nélkül, sőt még egy darab butora sincs. Emellett intelligens, művelt és munkabíró asszony. — Beszél románul, németül és franciául. Hosszú éveken át tisztviselő volt, mielőtt férjhez ment. Kétségbeesve könyörög valamelyes munkalehetőségért és addig is valami segélyért.

Mi hiszük, hogy vannak még nemesszivi emberek és Hirsch Jenőné rettenetes tragédiája előtt nem haladnak el érzéketlenül. Meg vagyunk győződve arról, hogy a nemesszivi emberbarátok — ha szerény állalékkal is — hozzá fognak járulni ahhoz, hogy Hirsch Jenőné és két csepp gyermeke éhen ne pusztuljon, meg ne fagyjon a költés, kegyetlen decemberben.

Az adományokat akár közvetlenül, akár közvetve küldjék el a fenti címre lapunk kiadói hivatalához, mely azt szívesen továbbítja.

Ezerötszáz munkásának mondott fel az Unio-vagongyár

Az igazgatóság szerint a felmondás csak ideiglenes, más verziók szerint megkezdik a gyár leszerelését

Satu Mare, december 11.

A satu marei Unio igazgatósága december 20-ra felmondott az összes munkásoknak. A felmondás a gyár alkalmazottai között óriási izgalmat keltett, mert 1500 munkásnál többet érint életbevágóan a felmondás.

Az igazgatóság, hogy tompítsa a felmondás élet, nyilatkozatot adott, amely szerint csak január 15-ig fog szünetelni a munka, de más helyütt úgy tudják, hogy az Unio azért bocsátja el munkásait, — mert újév után hozzákezdnek a gyár leszereléséhez és átköltöztetéséhez Brasovba.

Halálos autókatasztrófa ért Amerikában egy Salajmegyéből kivándorolt családot

Zalau december 11.

Boros Károly andridi gazdálkodó hasonnevű fia és felesége néhány évvel ezelőtt Amerikába vándorolt. A szorgalmas házasságuk jó dolguk volt. Csakhamar autót is vásároltak és ez okozta vesztüket is. Az öreg Boros most angolnyelvű hivatalos írást kapott Amerikából, hogy fiát felesé-

gét és ezek kis gyermekét szerencsétlenség érte. Autójukon a vasúti síneken akartak átmenni. A sorompó nem volt leeresztve és abban a pillanatban egy arra robogó expresszvonat elütötte és pozdorjává törte az autót és a benne ülőket, akik mind szörnyethaltak.

Vasúti baleset Constanta mellett két halálos áldozattal

Agyonütött a felborult kocsit két munkást, három másikat pedig megsebesített

Constanta, december 11.

A constantai kikötő közelében a vasútvonalon borzalmas szerencsétlenség történt amelynek két halálos áldozata van.

Az ovidiui vonalat javították. Egy munkáscsoport vasúti tolókosíval utnak indult a kikötő állomásról a javítási munkálatok helyére, hogy dolgozzanak. Ezen a részen a vasútvonal lejtős, úgy, hogy a tolókosí magától is óriási sebességgel haladt. Egy hirtelen kanyarodóban a kocsit felborult és ráesett az öt munkásra. Dumitru Balea és

Besiaga Joan munkások olyan súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy miközben kórházba szállították őket, meghaltak. Másik két munkásnak az állapota súlyos, de nem életveszélyes, míg az ötödik munkás könnyebben sérült meg.

A vasut és a kikötő rendőri különítménye vizsgálatot indított az ügyben és megállapította, hogy a tolókosinak nem volt fékje és ez okozta a halálos szerencsétlenséget.

Négy házat gyújtott fel egy örült, akit elhagyott szerelmese nadragulyával ételelt meg

Chisineu, december 11.

Megdöbbentő tragédia történt Chisineuban. Barta Ivanov gazdálkodó már régebbi idő óta szerelmi viszonyban élt Maria Jova asszonnyal, akit azonban nemrég egy másik asszony kedvéért elhagyott. Jova asszony borzalmas bosszúra határozta el magát.

Két nappal ezelőtt amikor látta, hogy volt szeretője egy másik asszony lakása felé tart, kiment elébe és megkérte, hogy jöjjön be a házba, nem bánja, hogyha a másik asszonnyal is él, de még el akar bucsuzni.

A két volt szerelmes két óra hosszáig volt együtt, majd a pásztoróra végeztével Jova asszony fejedelmi módon megvendégelte szerelmét, aki minden gyanu nélkül mindenből igen jóízűen evett. Nemsokára azonban hirtelen rosszul lett, hazafutott, ahol elvesztette eszméletét. Az orvos megállapította, hogy Barta Ivanov gazdálkodó megőrült.

Tegnap délután azután a gazdálkodón

aki máskülönben csendesen viselkedett, — kitört az örület. Kirohant lakásából, ahol ápolták és két házat gyújtott fel. A lakosok rémülten siettek a tűz színhelyére, — míg az örült a falu másik végére rohant, és ott is felgyújtott két házat. Nagynehezen sikerült elfogni, mert a falu egy másik részén is akart gyújtogatni. A csendőrség kivizsgálta az ügyet és megállapította, hogy Jova Maria asszony nadragulyát kevert abba az ételbe, amelyből szeretője a bucsulakomán evett. A merénylő asszonyt letartóztatták és erői kíséret mellett az ügyösszűgre szállították.

1 liter kisüstön főlt pálinka 32— lei
1 liter jó asztali bor — — 8— lei

Kitűnő fajborok olcsó árban

Mölki Apátság borpincéje

Piața Mihai Viteazul 1. Fűchsl palota

3. oldal.

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1935 december 13.

A démon

54

Legalább úgy érezte, hogy boldog. — Megint visszazokott a régi kerékvágásba énekelt és muzsikált, nagy sétákat tett az urával és jó vacsorával várta haza este. Kettesben ültek, elmesélték egymásnak, hogy mi történt velük napközben és Norma lopva-lopva odakacsintott a Tom fehér fejére, mert amíg ő távol volt, Levings-tone, a teakirály, megöszül egészen. És mulva a harmadik, a negyedik, a tizedik a Norma s a szíve táján valami kimondhatatlan melegséget érzett.

Egy nap azután amikor Tom az irodájába ment reggel, levelet hozott a posta. A gránátos írta Normának. Azt kérdezte tőle, hogy mikor jön vissza. Norma eltepte a levelet és eldobta a papirkosárba.

Egy hét mulva újabb levél, két hét mulva a harmadik, a negyedik, a tizedik a huszadik egymásután. A gránátos most már sürgetőbben kérdezősködött:

— Mikor jössz vissza? Hát nem szeretek az uradat, Charliet?

Norma nem felelt a levelkre, amelyek egyre szaporábban érkeztek és egyre határozottabban hívták őt a boldog szerelem szigetére.

És elmúlt a nyár és jött az ősz. És elmúlt az ősz és szállingózni kezdtek a hó-pelyhek. Eljött karácsony estéje és a fenyőfa alján ott feküdt a gránátos legújabb levele:

— Gyere haza, Norma, az urad eleped érted...

Szándékosan hagya ott a levelet a karácsonyfa alatt. Azt akarta, hogy Tom megtalálja, és elolvassa. El akart neki mondani mindent, hogy aztán ítélkezze felette. Bátran szembe akart nézni a legnagyobb veszéllyel, mert bűnhődni akart könnyelműségéért.

De Tom nem vette el a levelet a fenyőfa alól. Ránézett és elfordította a fejét.

Norma odasimult hozzá és kedveskedve mondotta:

— Levelet kaptam Tom, Coney Island-ról. Nem akarod elolvasni?

Tom megsimogatta az asszony bronz-vörös haját és megkérdezte:

— Té elolvastad, Norma?

— Elolvastam.

— Feleltél már rá?

— Nem feleltem Tom és nem is fogok felelni.

Thomas Levingsstone megcsókolta a felesége kezét és erről a levélről sem esett szó többé köztük.

És olvadni kezdett a hó és megjött a kikelet. Friss ibolyák nyíltak a kertben és a levegőnek balzsamos volt az illata. Aztán a tavaszból nyár lett és Norma még mindig nem felelt a gránátos hívogatására. De, amikor elérkezett az évfordulója annak, — hogy otthagyta a boldog szerelem szigétét, olyan levelet kapott amely felzavarta egész lelkét. Most már Charlie irt. Sirt és könyörgött és esküdözött és fenyegetőzött és hívta Normát, kérő szóval és esdeklő szóval:

— Gyere haza, mert meghalok érte, királynőm!

Norma pedig elhatározta, hogy elmegy még egyszer a boldog szerelem szigetére. Tizenkét hónapja, hogy eljött onnan, tizenkét hónapja nem látta az arany fővényt, a zöld pászitot, a kék tengert és a kék eget. Tizenkét hónapja nem hallotta a fák leveleinek susogását, a gránátos széles kacaját és Charlie szerelmes szavait.

(Folvt. köv.)

4. oldal.

"ERDELYI MAGYARSÁG"

1935 december 13.

Botrányba fult a baia-marei hitközségi választás

Szavazatlopással vádolják a bizalmi férfiakat

Baia Mare, december 11. Tegnap tartották meg Baia Mare a hitközségi elnöki és képviselőtestületi választásokat, amelyek súlyos incidenssel értek véget. A választás után összeszámították a szavazatokat és megállapították, — hogy az elnöki választáson 300-an szavaztak le, míg a képviselőtestületre csak 260-

an. Az a jogos feltevés alakult tehát ki, — hogy a bizalmi férfiak negyven szavazatot elloptak.

A régi hitközségi elnök, aki a választást levezette, feljelentést tett a satu-marei ügyészségen, amely megindította a vizsgálatot a botrány ügyében.

Titokzatos gyűjtőgató tart rettegésben egy treiscaunemecei községet

Tg. Sacu, dec. 11.

Még az ősz folyamán történt, hogy ismeretlen tettes felgyújtotta Tinoasa községben az egyik jómódu gazdának a csürjét. A csendőrség nyomozásba kezdett, de eredménytelenül. Az elmúlt éjszaka azonban ismét tűz volt a faluban. Ezúttal Konradth Gyula csürje égett le, azonban leg-

nagyobb megdöbbenésre még három csürben találtak egy-egy dobozt, amely tele volt benzinnel. Biztosra veszik, hogy a titokzatos gyűjtőgató ezt a három csürt is fel akarta gyújtani. A csendőrség most még erősebben nyomoz a gyűjtőgató után, aki valószínűleg beteg hajlamu és ebből kifolyólag követte el tettét.

Papiruhában koldulta végig az országot egy szökött tegyenc

Négy évre ítélték gyilkosság miatt a lezüllött tisztviselőt

Chisineu, december 11.

A chisineui rendőrség letartóztatott egy gyanús kinézésű embert, aki szerzetes ruhában csavarogta be az országot. A letartóztatott ember a rendőrségen megrendítő vallomást tett.

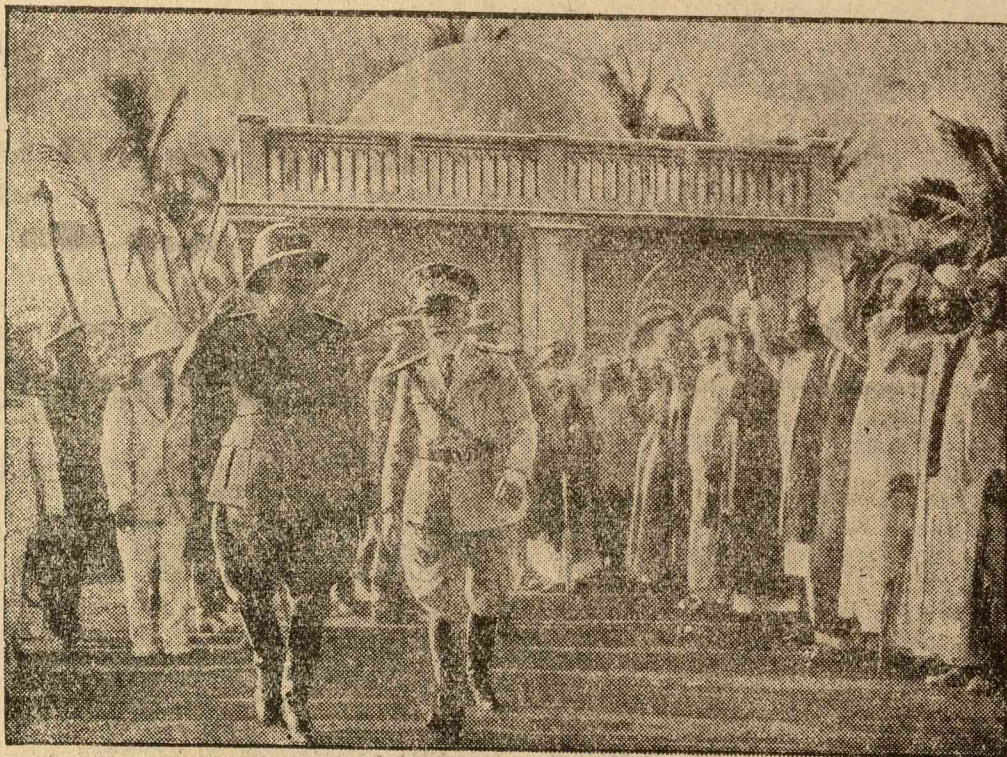
Elmondotta, hogy Movila Joannak hívják, a campulungi törvényszéken volt bírósági végrehajtó. Reménytelenül szerelmes volt egy leányban, aki nem hallgatta meg. Emiatti bánatában az ivásnak adta magát. Állandóan részeg volt, úgy, hogy már-már el akarták bocsátani az állásából, amikor véres tragédia történt.

Ezelőtt 4 évvel egy éjszaka Movila összeakadt Stoica városi tisztiorvossal, akivel összeverekedett. Majd kést rántott és leszúrta az orvost, aki a helyszínen holtan esett össze. Az esküdtszék 6 évi fegyházra

ítélte a gyilkost.

Amikor börtönbe szállították, Movila hirtelen rosszul lett és összeesett. A fegyőr otthagya a rabot, hogy segítséget hozzon. Ezt használta ki az ájuitságot csak tettető gyilkos és megszökött. Hiába keresték sehol sem találták meg. Nem is találhatták meg, mert a leleményes ember átváltóztatta magát szerzetessé és papiruhában járta végig az összes romániai koldusokat. Valami azonban mindig tettének színhelyére vont és ő azt hitte, hogy most már senki sem fogja felismerni, eljött Chisineuba, — ahol egy rendőr meglátta, hogy valami — nincs rendben, ezért állította elő a rendőrségre.

A gyilkost most újra bíróság elé állítják, amikor is szökésért fogják felelősségre vonni.

Badoglio marsall átveszi a főparancsnokságot

Képünk Badoglio marsall érkezését mutatja be Massauába, ahol de Bono tábornok, (tőle jobbra) fogadja. A massauai kopt papság is kivonult a marsall fogadtatására, akit fascista módra, karfelemeléssel üdvözölnek.

Farkascorda támadt egy bucovinai falura

Cernauti, december 11.

Cernauti környékén már napok óta heves havazások folynak. A hegyeket mindegyik vastag hóréteg borítja, úgy, hogy a farkasok nem tudnak hozzájutni semmiféle élelemhez. Tegnap egy farkascorda behatolt Capul Codrului községbe, ahol behatoltak a gazdák udvarára és istállójába, ahonnan több borjút raboltak el. A községben nagy riadalmat keltett a farkasok megjelenése. A lakosok vasvillára kaptak és kiűzték a garázdálkodó csordát a faluból.

Szörnyű autókatasztrófa Bucuresti külvárosában

Bucuresti, december 11.

Grivitan borzalmas szerencsétlenség történt. Egy teljes sebességgel robogó autó nekilökölt egy villanyszerelő állványnak, amelyen két munkás tartózkodott. Az állvány összetört, a két munkás leesett. Lucaciu munkás szörnyethalt, míg társa súlyosan megsebesült. A halálos autószerűen elmenekült.

Közlekedési zavarok egy hid lebontása miatt

Tg. Sacu, december 11.

Több mint három hete, hogy Treiscaune megye felső részében lebontották a Catakina község mellett levő nagyhídat, amely pedig óriási forgalmat bonyolított le. Mivel ezen a helyen a víz mély, hogy még vontatással sem lehet átkelni rajta, a forgalom a megye két része között három hét óta teljesen szünetel. Ez az áldatlan állapot nem kevesebb, mint husz községet érint. A községek lakói óriási kerüőt kell hogy tegyenek, ha a szomszéd községbe akarnak menni, amely a folyó tulsó partján van.

Megjeleni:

János bácsi utazásai

Magyarországban, a fővárosban és az abesszin harctéren

Az erdélyi bérkocsis kacagató kalandjai és humoros utatrólai.

Ára csak 5 lej

Minden újságárúsnál kapható

Botrányt rendezett az operában egy világhírű énekes

Kopenhága, december 11.

Saljapin, a világhírű énekes a kopenhágai operaházban példátlan botrányt rendezett. A híres énekes a király jelenlétében kellett volna, hogy énekelje a Gounod Faust című operájának Mefisto szerepét. Az előadás előtt azonban a művész sereg-szemlét tartott azok felett a színészek és színésznők felett, akikkel együtt kellett volna játszania. Saljapin szidalmazni kezdte társait, hogy nem tudnak semmit, sőt odáig ment, hogy nem egyet saját kezével pofozott meg.

A színpadon óriási riadalom támadt, a színészek kijelentették, hogy nem hajlandók együttjátszani Saljapinnal, akinek a jelenléte veszélyes is volt már, mert a színészek meg akarták verni.

A nagy operaénekest a tüzoltó létrán mentették ki a színházból. Azonnal vonat-ra tették, hogy elutazzék Kopenhágából, — mielőtt bármi bántódása esnék. Az előadást természetesen nem tartották meg. — Szerencse volt még, hogy az uralkodó nem indult el a palotából és így még nagyobb botránynak elejét vették.

ÖT EMBER, ÖT KÜLÖNBÖZŐ VÁROSBÓL.

Mind-
egyiknek
meg volt a
maga baja, gondja...

November 15-én a szerencse egy helyre gyűjtötte őket össze, a Sorsjáték húzására. Egyikük sem volt jelen a húzáson a Fundatia Carol termében, ahol a sorsolás történt, de a zsebükben levő sorsjegy összekapcsolta őket ezzel az eseménnyel.

MA MILLIOMOSOK.

H. könyvkiadó felénkítettette fizetését, D. Diaconu Craiovaról megvalósította álmát, vagyonát, egyetlen pillanat alatt. D. Ionescu Giurgiuban megszabadult a kishivatalnok napi gondjaitól. Dr. W. Bucurestiben a legmodernebb orvosi rendelőt rendezte be. Az ötödik milliomos, egy erdélyi ember, aki nem akarja, hogy nevét közértegyék, és örül a vagyonnak.

Mindezt pedig azért, mert a zsebükben volt az Állami Sorsjáték sorsjegye. Ön is éppen ilyen szerencsés lesz, mert a Sorsjáték folyton halad, újabb és újabb számmilliókat oszt ki.

DECEMBER 15-én lesz a II. osztály húzása. ÚJ MILLIOMOSOK, újabb tízezrek a nyerőknek.

UJITS A MEG
IDEJÉBEN
SORSJEGYÉT.

VÁSÁROLJON
UJABB SORS-
JEGYEKET.

NE FUSSON EL
A SZERENCSE
ELŐL!

COLECTURILE PRINCIPALE DIN ARDEAL, BANAT SI BUCOVINA

Localitatea	Colectura	Localitatea	Colectura
Arad	Banca Goldschmidt S.A.	Cluj	Institutul Comercial de Credit
Brasov	Casa de Pastrare Gen. Arad	Oradea	Banca Dacia S. A.
Cernauti	Enkelhardt Alex.		Union S. A.
	Banca Comerciala Nationala	Tg. Mures	Révész Ernest
	Banca Oehlgiesser & Horowitz	Timisoara	Banca Centrala, Casa de
	Noe Alfred		Schimb si Com.
Cluj	Banca Ilescu S. A.		Banca de Scont Soc. pe Act.
	Economia S. A.		Banca Timisoarei si S. C. p. A.

A kamara szerda délutáni ülése

Bucuresti, december 11.

A kamara tegnap délutáni ülésén Dobrescu Aurel dr. interpellálni akart, miközben a fiatal Cuza rablónak nevezi. Nagy tumultus keletkezik, az ülést felfüggesztik. Szünet után újabb tumultus támad, mire az ülést másodszor is felfüggesztik. A szünetben összeült a fegyelmi bizottság, mely Janculescu képviselőt, — aki Dobrescut hát főn arcultotta — 10 napra kizárják az üléseről. Robut, aki Lupu dr.-t akarta inzultálni, öt napra zárják ki, míg a fiatal Cuza megdorgálják.

A harmadszorra megnyitott ülésen Dobrescu a Mica részvénytársaságnál elkövetett visszaéléseket teszi szóvá. Ezután Petre Andrei nemzeti parasztpárti képviselő kezd beszélni, de egy szavát sem lehet érteni, mert a nemzeti keresztény pártiak állandóan nagy zajt okoznak.

Ezt látva Madgearu egy székre áll és egy papírlapról olvas fel valamit. Az ő beszédéből sem sokat lehet érteni, végül anynyi hallható lesz, hogy Goga számos zsidó bank igazgatótanácsának tagja. A volt

pénzügyminiszter felolvassa a bankok névsorát is.

Cuza kijelenti, hogy Goga multja nem fontos. A fontos az, ahogy ma ismerik őt. Mihalache: Ha valakinek ilyen multja van, akkor nincs erkölcsi tekintélye.

Most ismét Petre Andrei kezd beszélni. Kijelenti, hogy a nemzeti parasztpárt nem teheti magáévá a fajgyűlölet eszméit és csodálkozik azon, hogy egy magát nemzetinek és kereszténynek nevező párt a gyűlölet alacsony ösztöneit akarja felébreszteni.

Istrate Micescu személyes kérdésben szólal fel és kifogásolja, hogy politikai ellenfelei ezzel a kijelentéssel támadnak rá: Nem vagyunk az Ügyvédi Kamarában. Dr. Lupu válaszolni akar, mire Robu rákiált: Maga állat!

Erre újabb nagy tumultus keletkezik, mire Fotino elnök bezárja az ülést.

A délután folyamán egyébként Cuza és Goga bocsánatot kértek Fotinótól Robu nevében, ennek erőszakos fellépése miatt.

5 oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1935 december 13.

Mégis fellép Oradea tanácsa a pékkartell ellen

Interpelláció a magas kenyérrákok miatt

A városi interimár bizottság kedd délutáni ülésén Popovici Traian tanácsos a kenyérrákok ügyében interpellált.

— A helyi sajtó — mondotta Popovici tanácsos — már több mint egy hét óta cikkezik a kenyérekartell ellen, amely egyik napról a másikra felemelte a kenyér árát. A lapok felhívták a tanács figyelmét arra, hogy lépjen fel a kartell ellen és maximalizálja meg a kenyér árát, azonban mindezt a tanács semmit sem tett ebben az ügyben.

Az interpelláció nyomán a tanács megbízást adott Fildan Józsefnek, a közigazgatási ügyosztály főnökének, hogy szerezze be a kenyérrákokra vonatkozó információkat és tegyen konkrét javaslatot a legközelebbi tanácsülésen.

Fildan József szerda délelőtt felhívta a cluji, arádi és timisoarai városházák illetékes ügyosztályait és megállapította, hogy Clujon és Aradon a félbarna kenyér ára 7 lei 50 bani, a barna kenyér 6.50. Timisoarán a barna kenyér 7 lei, a félbarna 8 lei 50 és mindenütt maximalva van.

Ugyanakkor Oradeán a pékkartell 9 leiért árusítja a félbarna kenyeret, a barna kenyeret pedig 8 leiért.

Reméljük, hogy ezek után a tanács nem fog tovább késlekedni és maximalni fogja a kenyér árát.

Felhívás az előzetes katonai kiképzésre kötelees ifjakhoz

Mindazok az 1917-ben született 1939 korosztályu Oradea területén lakó előzetes katonai kiképzésre kötelees ifjak, akik szeptember 1 és 4 valamint szept. 14 és 15 napjai között a túsoltólaktanyában megtartott orvosi vizsgálat során betegség és így a szolgálatra alkalmatlan voltak miatt, halasztást kaptak. 1935 december 13-án, pénteken reggel 9 órakor jelentkezni tartoznak a General Mosoiu uccán levő túsoltólaktanyában, ahol orvosi felülvizsgálat alá vetik őket.

Ugyancsak jelentkezni tartoznak azok az 1915 és 1916 évi születésű ifjak, akik a múlt évben npertek orvosi halasztást. A jelentkezés személyesen történik.

Egyben felhívjuk a figyelmet arra is, hogy az orvosi felülvizsgálaton kizárólag csak az orvosi vizsgálat során betegnek nyilvánított ifjak jelentkezzenek, az egészségeseknek nem kell jelentkezniök.

A katonai kiképzés oradeai alparancsnoka:

Lt. Colonel Drimba Ioşif.

Kétszáz lejes helyett 250 lejes ércpénzeket bocsájtanak ki

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium módosítja a váltópénzek kibocsátásáról szóló 1935 február 23-i törvényt.

A módosító törvényjavaslat szerint, ki bocsátásra kerülnek következő váltópénzek, illetőleg a váltópénzforgalom a következő lesz:

20 millió darab 25 banis, 30 millió darab 50 banis váltópénz. Az egyik 2 gramm a másik 3.33 gramm súlyu lesz. Ezek a váltópénzek 95 százalékból réz, 4 százalékból stanniumot, és 1 százalékból cinket tartalmaznak. A február 23-i törvény szerint ezek 100 százalékból rézből készültek volna.

50 millió darab 1 lejes, 75 millió darab 2 lejes és 40 millió darab 5 lejes váltópénz. Ezek 79 százalékból rézből, 25 százalékból nikkelből. Ezeknek súlyas 5 és fél illetve 7 gramm lesz az eredetileg tervezett 6.8 és 8 gramm helyett.

2 millió darab 50 lejes 100 százalékból nikkelből. Eredetileg ez a váltópénz 75 százalékból és 25 százalékból rézből készült volna.

Ennek súlya az eredeti 4 és fél grammról 8 grammra növekedik.

16.750 darab 100 lejes és 4 millió 500 ezer darab 250 lejes váltópénz. 75 százalékból, 25 százalékból rézből. Eredetileg 83 százalékból és 17 százalékból. Módosítás még az is, hogy a tervezett 200 lejes váltópénz helyett 250 lejes váltópénzek kerülnek forgalomba.

Törvénytervezetet készített a pénzügyminiszterium a Nemzeti Pénzverde működésének szabályozására is. A pénzverde szerelése most van folyamatban, úgy hogy az a jövő év első felében megkezdheti működését. Az új váltópénzeket már a Nemzeti Pénzverde fogja készíteni.

A 4 milliárd 820 millió lei forgalmi értéket képviselő váltópénzből az állam egy milliárd 400 millió lei hasznot akar realizálni, tekintve, hogy a pénzverde felállításával az önköltség csökkenni fog és az új ércpénzek anyaga is kevesebbe fog kerülni.

Véres harcok a déli abesszin fronton

Mogadoszeiből jelentik: A keletafrikai hadszíntéren küzdő olasz seregek déli harcveronalán az utóbbi nap folyamán csak a repülő végeztek jelentősebb hadműveleteket. Az olasz repülő bombákkal súlyos veszteségeket okoztak Deszka herceg csapatának. Deszka hercegnek az volt a szándéka, hogy megtámadja az olasz déli hadsereg balszárnyát és végrehajtva a négyes parancsát, betör Olasz-Szomaliba. Mint utóbb jelentik, ennek a nagyarányú ellentámadásnak nem volt semmi komoly alapja és Deszka herceg ezt csak azért hirdette, hogy ezzel riadalmat keltesen az olasz csapatok és az olasz hadvezetőségnek behódolt lakosság körében. A hír azonban éppen ellenkező hatást váltott ki, az abesszin lakosság ugyanis most már még nagyobb számban jelentkezik behódolásra és az abesszin hadsereg több százada teljes felszereléssel együtt pártolt át az olaszokhoz.

Az északi fronton tovább folyik a már meghódított területek tisztogatása és a hadtápvonalak kiépítése, valamint az utvonalak teljes táépitése a modern közlekedés kívánalmainak megfelelően.

Genfből jelentik: Nemzetközi körökben még mindig igen élénken foglalkoznak a francia-angol béketerv ügyével. Genfi politikai körökben úgy vélik, hogy a csütörtökre összehívott tizenhatalas megtorló bizottság ülését is bizonytalan időre fogják elnapolni, mert remélik, hogy az érdekelt államok a Népszövetséggel együtt el fogják fogadni a Laval-Hoare béketervezetét.

Londonból jelentik: Egyes angol lapok szerint az angol nemzet már torkig van a Népszövetséggel és a Daily Herald szerint Anglia nagy meglepéssel venné tudomásul azt, ha az olasz-abesszin vizsály ügyében nem a Népszövetség győzne. Ugyancsak a Daily Herald számol be arról is, hogy a Népszövetség álláspontjának kudarcára Eden állását is megindítja.

Elénken foglalkoznak az angol lapok Baldwin angol miniszterelnök beszédével is amelyben a Népszövetség politikájára tett félremagyarázhatatlan célzásokat. A Népszövetség nem csálhatatlan — mondotta beszédében Baldwin — mert gyarló emberi tévedésekkel felruházott politikusok egyesülete.

Mozgósínházak műsora

Fórum: VARIETTE.

Apolló: Az alagut.

Heyman: Naplemente előtt

Omnia: Királykeringő.

APROHIRDETÉSEK

„Tavasszal esküvő“ jelígre levél van a kiadóban.

Intelligens árva leány, háztartásban jártas, beteg, vagy gyermek mellé ajánkodik. Vidékre is megy. Grósné, Cuza Voda ucca 42. 3599

Kocsonya-hus 1 kgr. 12 lej Barátynál. Telefon: 760. Str. Fabricelor 31. 3600

Lakbérszerződés nyomtatvány kapható Pásztor Ede papírházában.

Papír és írószerek szakmában jártas kiszolgáló leányt felvesz Pásztor Ede cég. 3592

Perfekt főzőnőt felvesz 15-ére Sas igazgató, Városi Vasut. 3593

Középkorú mindenest szakácsnőt keresek jó bizonyítvánnyal. Parcul Eminescu 34. szám. 3591

Rendes főző mindenest felveszek. Stern Piata Mihai Viteazul 2. 3603

Mindenest szobaleányt hosszú bizonyítvánnyal keresek 15-ére. Dr. Molnár, str. Regele Carol 8. 3604

Az Erdélyi Magyarság terjesztésére keressük az ország minden városában és községében megbízható ügyes egyéneket. Ajánlatot kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

Töredék arany, ezüstért briliántért, régi pénzekért mindenkinél többet fizetnek 90, 100, 120, 150, 200 lejt grammonként. **HERBST** ékszerárház Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 3.

Fughiui szövetkezet azonnali belépésre boltkezelőt keres. Feltételek megtudhatók Hangya raktár Str. Tache Jonescu 28. 3596

Eladó helyszüke miatt gyönyörű palma. Cim a kiadóban. 3597

Maradék raktáramat nagy tétel őszi szövet, téli áru és öltöny hozzávalókkal bővítettem ki, hihetetlen olcsó árakkal. Pavel-u. 27. 3598

Pékséget vennék haszonbérbe Oradeán. Ajánlatokat „Pékség“ jelígre a kiadóba. 3601

Eladó 2 nagyobb festékes hordó. Cim a kiadóhivatalban.

PÁSZTOR-NYOMDA ORADEA
Telefon: 380.

„ERDELYI MAGYARSÁG“
6 oldal. 1935 december 13.